

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

16 בינואר 2017

1108

י"ח בטבת התשע"ז

עמוד

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי) (תיקון מס' 6)
(אמצעי זיהוי ביומטריים), התשע"ז-2017..... 778

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי) (תיקון מס' 6) (אמצעי זיהוי ביומטריים), התשע"ז-2017

- תיקון סעיף 1 .1 בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996' (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) בהגדרה "אמצעי זיהוי" של אדם, אחרי פסקה (3) יבוא:
- "(4) דגימת קול;
- (5) אמצעי זיהוי ביומטרי אחר שקבע השר לביטחון הפנים";
- (2) אחרי ההגדרה "אמצעי זיהוי" יבוא:
- "ביומטרי" – מאפיין אנושי פיזיולוגי, ייחודי, הניתן למדידה ממוחשבת";
- (3) בהגדרה "נטילה" בסופה יבוא "ולעניין אמצעי זיהוי שהוא דגימת קול – לרבות הקלטה";

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק כולל כבר היום הוראות שנועדו להבטיח כי נטילת אמצעי זיהוי תיעשה תוך שמירה מירבית על כבוד האדם ופרטיותו. הוראות שונות בחוק נוגעות למגבלות על השימוש באמצעי הזיהוי שניטלו, חיסיון הנתונים המצויים במאגר, הגבלת השימוש למטרות מסוימות והוראות נוספות לעניין ניהול המאגר.

מטרתו של תיקון זה היא להסדיר את ההיבטים השונים הנוגעים לנטילה של דגימת קול של אסירים, עצורים ומוחזקים נוספים במשמרת שירות בתי הסוהה שמירתה במאגר מידע, תכליתיה והשימוש בה בהתאם להוראות החוק וכן לפתיחת האפשרות לשימוש באמצעי זיהוי ביומטריים אחרים, בכפוף לשיקול דעתו של השר לביטחון הפנים, ולהחלת הוראות החוק ביחס אליהם.

יובהר כי אין בתיקון זה כדי לגרוע מסמכויות משטרת ישראל ליטול, להחזיק ולעשות שימוש דגימות קול המצויות בידה לפי כל דין. כאמור בסעיף 14ט לחוק.

סעיף 1 דגימת קול היא אמצעי זיהוי ביומטרי, דהיינו מאפיין אנושי פיזיולוגי ייחודי, הניתן למדידה ממוחשבת, אשר משמש לזיהוי אדם באופן אישי ייחודי. בדומה לאמצעים ביומטריים אחרים, מדגימת הקול (קובץ השמע) מופק נתון זיהוי. נתון זיהוי הוא תבנית דיגיטלית, אשר ניתן לעשות בה שימוש לצורך זיהוי או אימות זהותו של אדם באופן ממוחשב.

על כן מוצע לתקן את ההגדרה הקיימת בסעיף 1 לחוק ל"אמצעי זיהוי" ולכלול בה גם את דגימת הקול. עוד מוצע להוסיף להגדרה האמורה אמצעי זיהוי ביומטריים אחרים שיקבע השר לביטחון הפנים אשר אינם נמנים בסעיפים הקיימים בהגדרה כיום. זאת, כדי לאפשר לשר לביטחון הפנים, לפי שיקול דעתו ועם ההתפתחות הטכנולוגית לאפשר שימוש באמצעים ביומטריים חדשים ולאגורם במאגר בהתאם להוראות החוק.

כללי במהלך שנת 2013 החלה בשירות בתי הסוהה (להלן – שב"ס) הטמעה של מערכת טלפוניה חדשה ומתקדמת, המכונה מערכת "שחף". מטרתה המרכזית של המערכת היא הקניית יכולת שליטה ובקרה לשב"ס על ניהול מערך הטלפונים הקיים באגפיו, לצורך שמירה על התנהלות תקינה ומניעת שימוש לרעה במערכת הטלפונים בידי אסירים.

מערכת זו מבוססת, בין השאר, על זיהוי קולי של האסיר. הזיהוי הקולי של האסיר מבוסס על דגימת קול, שניטלה מהאסיר במטרה לאפשר לו שימוש בטלפון, בלא חשש מגניבה או מאבדן של הכרטיס, וכן לאפשר לו לבצע רכישה של יחידות שיחה נוספות באמצעות הטלפון. השימוש בטלפון בדרך זו, מאפשר זיהוי אישי ייחודי של הדובר ומאפשר מניעה וסיכול פשיעה מתוך כותלי בית הסוהה בידי אסירים.

חלופה נוספת לשימוש במערכת זו היא באמצעות כרטיס הנטען מעת לעת בדקות שיחה, כאשר שיטת ההתקשרות היא באמצעות קירובו לקורא אופטי של מכשיר הטלפון (להלן – כרטיס קרבה).

בשימוש בחלופה זו, אין זיהוי של המשתמש, שכן כרטיס הקרבה נעדר סממנים אישיים ייחודיים לאוחז בו בעת התקשרות.

השימוש במערכת "שחף" כאמור, העלה את הצורך בעיגון חוקי של השימוש באמצעי זיהוי זה וכן את הצורך בתיקון רחב יותר של חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996' (להלן – החוק), שיאפשר בזכות הטכנולוגיה ההולכת ומתפתחת, שימוש באמצעי זיהוי ביומטריים נוספים במסגרת המאגר המשטרה.

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 878; התשע"ז, עמ' 331.

(4) בהגדרה "נתוני זיהוי", אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) נתונים שהופקו מדגימת קול;

(5) נתונים שהופקו מאמצעי זיהוי ביומטרי אחר כמשמעותו בהגדרה "אמצעי זיהוי";

(5) אחרי ההגדרה "נטילה" יבוא:

"הנציב" – בהגדרתו בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב–1971²;

תיקון סעיף 11

2. בסעיף 11 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) אמצעי הזיהוי הוא דגימת קול, והדגימה שניטלה בעבר אינה עדכנית או שאיכותה אינה מספקת."

תיקון סעיף 11

3. בסעיף 11 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "טביעות אצבעות" יבוא "דגימת קול";

(2) בסעיף קטן (ג) –

(א) אחרי "אמצעי זיהוי כאמור" יבוא "לרבות";

(ב) בסופו יבוא "הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אמצעי זיהוי שהוא דגימת קול שניטל לצורך ניהולם התקין של מקומות המעצה, בתי הסוהר, או מקומות המשמורת המיוחדים, לפני העניין";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף קטן (ג) לסעיף האמור מעגן את האפשרות לנטילה תוך שימוש בכוח סביר במקרה של סירוב, ובלבד שהאדם הוזחר טרם השימוש בכוח. מוצע לתקן את סעיף קטן (ג) ולקבוע כי הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לעניין נטילת דגימת קול. זאת, משום שתכלית נטילת הדגימה בשירות בתי הסוהר היא מתן שירותי טלפוניה לאסיר באופן שיאפשר זיהוי אישי ייחודי למניעת שימוש לרעה במערכת הטלפונים על ידי אסירים.

מנתונים שהתקבלו בשירות בתי הסוהר מאז הפיכתה של מערכת הטלפוניה "שחף" למבצעית (מחודש אפריל 2015) עלה כי יש אסירים ועצורים בעלי מאפיינים ייחודיים, אשר בוחרים לנצל לרעה את חלופת כרטיסי הקרבה, עושים שימוש לרעה בהם ומנצלים את העדר היכולת לזהותם, לשם ביצוע עבירות מבין כותלי בית הסוהר כמו ניהול עולם הפשע תוך שימוש בשיחות ועידה, הונאות ומרמה כלפי גופים ציבוריים ואזרחים פרטיים, הטרדות של נפגעי עבירה בידי מבצעי העבירות, איומים וכדומה. בכך פוגעים הם בתכליתה ובייעודה של המערכת, בין השאר, למניעה ולסיכול של פשיעה מתוך כותלי בית הסוהר אוכלוסיית האסירים והעצורים האמורה מורכבת, בין השאר, מראשי ארגוני הפשיעה וחברים בארגונים אלה, אסירים שהורשעו בביצוע עבירות הונאה ועצורים נוספים בעלי פוטנציאל מסוכנות לביצוע עבירות, לסיכון שלום הציבור וביטחונו או לשיבוש הליכי חקירה ומשפט.

לאור האמור, ביחס לאסירים ועצורים בעלי מאפיינים ייחודיים כאמור, עלה הצורך לזהותם באופן ודאי ולאפשר

בנוסף, מוצע להוסיף לחוק את ההגדרה "ביומטרי" שתתייחס למאפיין אנושי פיזיולוגי, ייחודי, הניתן למדידה ממורחבת.

עוד מוצע להבהיר לעניין ההגדרה "נטילה" ביחס לאמצעי זיהוי שהוא דגימת קול, כי נטילה של דגימת קול יכולה להיעשות בדרך של הקלטה.

מוצע גם לתקן את ההגדרה "נתוני זיהוי" ולהוסיף לה גם נתונים שהופקו מדגימת קול ונתונים שהופקו באמצעות אמצעי ביומטרי אחר שקבע השר לביטחון הפנים כאמור בהגדרה "אמצעי זיהוי".

כמו כן, מוצע להוסיף לחוק את ההגדרה "הנציב" וזאת משום שהחוק לא כלל הגדרה של נציב בתי הסוהר.

סעיף 2 סעיף 11 לחוק קובע כי אם ניטל מאדם אמצעי זיהוי, לא ינטל ממנו אמצעי זיהוי פעם נוספת, אלא בהתקיים אחד מהתנאים המפורטים בסעיף.

מאחר שקולו של אדם מושפע, בין השאר משינויים פיזיולוגיים ורגשיים ומשינויי גיל וחלוף הזמן, מוצע לתקן את סעיף 11 לחוק ולהבהיר כי אם אמצעי הזיהוי שניטל הוא דגימת קול, והדגימה שניטלה בעבר אינה עדכנית או שאיכותה אינה מספקת, יהיה ניתן ליטול דגימת קול חוזרת.

סעיף 3 סעיף 11 לחוק מסמיך שוטר או סוהר ליטול מעצור, מאסיר או ממוחזק במשמורת טביעת אצבעות ותצלום לשם זיהוי. מוצע להוסיף לסעיף קטן (א) את נטילת דגימת הקול כדי להסמיך שוטרים וסוהרים הקולטים אדם כאמור ליטול אמצעי זיהוי זה.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

(3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) סירב עצור, אסיר או מוחזק במשמורת למסור דגימת קול לצורך ניהולם התקין של מקומות המעצה, בתי הסוהה או מקומות המשמורת המיוחדים, לפי העניין, רשאי הנציב להורות כי לא יוכל לקיים קשר טלפוני, על אף האמור בכל דין, וזאת באופן ובמגבלות שיקבע הנציב בפקודות השירות בהתאם למאפייני האסיה, הסיכון הנשקף, בין השאר, לשלום הציבור וביטחונו ולביטחון המדינה, והחשש מביצוע עבירות או משיבוש הליכי חקירה או משפט."

4. בסעיף 111א(א) לחוק העיקרי, אחרי "רשאים לנהל" יבוא "בין בעצמם ובין באמצעות אחר מטעמם".

5. בסעיף 111ג(ב) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) הם הופקו מדגימת קול שניטלה מהקלטה המצויה בידי משטרת ישראל לפי כל דין, ובלבד שבעת ההכללה במאגר מתקיימים התנאים לפי סעיף 11ב(א) ונמסר לחשוד, לנאשם או למורשע, לפי העניין, כי ניתן לעשות שימוש בנתוני הזיהוי שהופקו מאמצעי הזיהוי לצורך הכללתם במאגר, אימותם, עדכון הנתונים שבמאגר או השוואתם לנתוני הזיהוי שבמאגר כאמור בסעיף 111ד."

6. בסעיף 111טו לחוק העיקרי, אחרי "מהמחלקה לזיהוי פלילי" יבוא "או בידי שוטרים שהסמיך ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל".

ד ב ר י ה ס ב ר

קולו או לפגוע באיכות נתוני הזיהוי שהופקו. לפיכך, נטילה מהקלטה קיימת תאפשר שימוש אפקטיבי בדגימת הקול וזיהויה אל מול נתוני קול אחרים שימצאו במאגר.

עוד מוצע לקבוע בעניין זה, כי ההכללה של נתוני זיהוי שהופקו מאמצעי זיהוי שהוא דגימת קול תתאפשר רק אם בעת ההכללה במאגר מתקיימים התנאים לפי סעיף 11ב(א) לחוק וכי נמסר לחשוד, לנאשם או למורשע, לפי העניין, כי ניתן לעשות שימוש בנתוני הזיהוי שהופקו כאמור.

סעיף 6 טו לחוק קובע כי המאגר ינוהל במשטרת ישראל בידי שוטרים מהמחלקה לזיהוי פלילי, שהמפקח הכללי הסמיכם לכך. לנוכח האפשרות ליצירת מאגרים נוספים לנתוני זיהוי ביומטריים במשטרת ישראל יש צורך לאפשר הסמכה של שוטרים שאינם מנויים בהכרח על מערך המחלקה לזיהוי פלילי. לפיכך מוצע לתקן סעיף זה ולאפשר את ניהול המאגר גם בידי שוטרים שראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל הסמיכם לכך.

להם שימוש במערכת הטלפוניה באמצעות דגימת קול בלבד, כדי למנוע שימוש לרעה במערכת הטלפוניה "שחף" ולסכל המשך ביצוע עבירות פליליות מתוך כותלי בית הסוהה.

סעיף 111א לחוק מסדיר את סמכותם של משטרת ישראל ושל שב"ס לנהל את מאגרי הזיהוי שהופקו מאמצעי זיהוי שניטלו לפי החוק. מוצע לקבוע כי יהיה ניתן לנהל את מאגר הטלפוניה באמצעות חברה חיצונית, שהיא בעלת המומחיות בתחום זה, ככל שהדבר יידרש.

סעיף 111ג מאפשר לכלול נתוני זיהוי, לרבות כאלה שניטלו ממקום, מחפץ או מגופה, במאגר נתוני הזיהוי. מוצע לאפשר הכללה של נתוני זיהוי שהופקו מאמצעי זיהוי שניטלו מהקלטה המצויה בידי משטרת ישראל כדין. כאמור לעיל, נטילה של דגימת קול, בניגוד לאמצעי זיהוי אחרים, אינה אפשרית בדרך של שימוש בכוח. בנוסף, נטילה יזומה מאפשרת לחשוד לעוות את